

Pavol Kukura
Slovenská rada pre zelené budovy

- Udržateľné mestské štvrte
- Prezidentská zelená pečať

Demänová rezort - Liptovský Mikuláš
21.6.2023

Slovenská rada pre zelené budovy

Exkluzívni členovia:

Zakladajúci členovia:

e-DOME

Člen spoločného podniku ČEZ ESCO a SPP

TEICHMANN & COMPAGNONS

Pridružení členovia:

Riadni členovia:

Udržateľné mestské štvrte

Green Building Summit 2023, 27.4.2023

- **Patrick Lüth** – partner a výkonný riaditeľ ateliéru Snøhetta, **Nórsko**
- **Mads Kaltoft** – partner ateliéru Schmidt Hammer Lassen Architects, **Dánsko**
- **Johannes Rebhahn** – vedúci medzinárodných projektov, Wiehag, **Rakúsko**
- **Mia Scheel** – architektka a riaditeľka Sweco Architects, **Dánsko**
- **Philippe Rahm** – architekt a zakladateľ Philippe Rahm architectes, **Francúzsko**
- **Ondřej Chybík** – partner ateliéru Chybik+Kristof Associated architects, **Česko**

Udržateľné mestské štvrte

Problémy dnešných urbánnych centier

- rozliezanie sa mesta, nízka hustota, veľké vzdialenosti,
- zaberanie zelených plôch a pôdy,
- odkázanosť na autodopravu,
- fosílna palivá a emisie,
- prehrievanie a zhoršovanie ovzdušia,
- extrémne výkyvy počasia – záplavy, suchá a horúčavy, búrky, krupobitie,
- energetická závislosť a zraniteľnosť,
- obrovské množstvá odpadu,
- strata identity a záujmu o mesto.

Udržateľné mestské štvrte

Riešenia dnešných urbánnych centier

- inteligentné zahusťovanie,
- odolnosť voči hrozbám zmeny klímy,
- uhlíkovo neutrálne, sebestačné štvrte,
- obnoviteľné zdroje, bez fosílnych palív,
- pešia dostupnosť a cyklotrasy,
- hromadná bez-emisná doprava,
- zeleň – parky, strechy, komunitné záhrady,
- voda – šetrné hospodárstvo,
- recyklácia a zdieľanie, minimalizácia netriedeného odpadu,
- budovanie vedomých komunít a identity,
- diverzita funkcií a rovnosť príležitostí.

Udržateľné mestské štvrte

Princípy udržateľných urbánnych centier

- znižovanie spotreby energií: 1. budovy, 2. infraštruktúra,
- spoločné lokálne obnoviteľné zdroje a CZT,
- spoločné efektívne vodné hospodárstvo (zachytávanie dažďovej vody, čistenie a recyklácia sivej vody),
- spoločné odpadové hospodárstvo (recyklácia, výmena, opravy),
- doprava - pešia dostupnosť, zariadenia pre cyklistov, zdieľané vozidlá,
- zdieľaný a demokratický verejný priestor,
- zeleň – zelené strechy, komunitné záhrady, dôraz na biodiverzitu,
- identita, rôznorodé spoločenstvo, spoločný management štvrte,
- programy financovania s podporou štátu/regiónu/mesta.

Udržateľné mestské štvrte

Trendy udržateľných urbánnych centier

LOW Energy Districts/ **LOW** Carbon Districts

Energy **NEUTRAL** Districts/ **ZERO** Energy Districts

Carbon **NEUTRAL** Districts/ **ZERO** Carbon Districts

Carbon **NEGATIVE** Districts/ **POSITIVE** Energy Districts

Udržateľné mestské štvrte

Certifikačné systémy pre udržateľné štvrte

BREEAM Communities (BRE UK)

Rieši územie v širšej mierke, s dôrazom na budovanie udržateľnej komunity. Hodnotia sa kategórie ako energia z obnoviteľných zdrojov, eko doprava, úsporný vodný a odpadový management, ekológia a redukcia znečistenia.

LEED for Neighborhood Development (US GBC)

Integruje princípy šetrného rastu, urbanizmu a zelených budov. Hodnotí sa výber lokality, ohľaduplnosť k okoliu, zelená infraštruktúra a budovy, inovácie, ako aj regionálne priority.

Living Community Challenge (ILFI)

Komplexný systém pre územné plánovanie a realizáciu spoločenstiev v symbióze ľudí, stavieb a prírody. Hodnotený je celý rad kategórií, vrátane primárne vlastnej solárnej energie, nezávislého vodného zdroja, eko materiálov, zdravého a nediskriminujúceho prostredia, ako aj krásy. Uhlíková neutralita je podporovaná.

WELL Community Standard (IWBI US)

Prenáša princípy health-wellbeing štandardu WELL z vnútorného prostredia do verejných priestorov. Podporuje inkluzívnu, spoločensky angažovanú zdravú komunitu, v zdravom rezilientnom prostredí

Udržateľné mestské štvrte

Espoo (Fínsko) – najudržateľnejšie mesto v Európe

<https://www.enterespoo.fi/key-industry/sustainability>

Program udržateľného rozvoja Espoo 2017-2021:

- výstavba a rozvoj využitím smart riešení,
- zjednodušená a diverzifikovaná udržateľná doprava,
- bezemisná produkcia energie, smart energetické riešenia,
- obyvatelia Espoo budú sami konať zodpovedne,
- ďalej sa budú rozvíjať prírodné prvky a rekreačné možnosti.....

Spoluvorba cirkulárnych mestských štvrtí – Kera

- priemyselná štvrť Kerav Espoosa transformuje na smarta cirkulárnu mestskú rezidenčnú štvrť,
- obytná časť s prírbytkami pre 14 000 ľudí a komerčná s administratívnymi priestormi pre 10 000 zamestnancov,
- rozvoj štvrte bol podporený digitálnou platformou, cez ktorú sa monitoruje a riadi tok energií, odpadov, materiálu a informácií, pre zabezpečenie funkčného obehového hospodárstva štvrte, v integrácii s celým mestom.

Udržateľné mestské štvrte

Chytré Líchy, Židlochovice – prvá trvalo udržateľná mestská štvrť v ČR

- uhlíkovo-neutrálna štvrť na 3,4 ha v štádiu plánovania, jej veľkú časť bude tvoriť zeleň a vodné plochy,
- pestrý sociálny mix, vrátane seniorov a štartovacích sociálnych bytov pre začínajúce rodiny (sociálne inovácie),
- car-freezone, automobily len po obvode zóny, systém zdieľaných áut, podpora cyklodopravy,
- obnoviteľné zdroje (fotovoltaika) – energetická sebestačnosť zóny, s plánom generovať viac energie, ako sa spotrebuje,
- využitie sivej vody, zachytávanie dažďovej vody,
- Smart technológie v celej štvrti,
- plánované dokončenie: Vianoce 2023.

<https://www.chytrelichy.cz/ctvrt-respektujici-prostredi-kvalitu-zivota>

Udržateľné mestské štvrte

Slovensko – Zóna Nivy

Zóna Nivy

9 projektov a 12 budov

územie o rozlohe 19 hektárov

Developer: HB Reavis

Hodnotenia:

WELL Platinum

BREEAM Outstanding

BREEM Communities Excellent

Prezidentská zelená pečať

Motivácie

- Udržateľné certifikované budovy sa stavajú na Slovensku od roku 2012.
- Dnes už máme udržateľné administratívne, bytové, logistické aj priemyselné budovy.
- Máme aj najvyššie hodnotenia pre budovy – LEED Platinum, BREEAM Outstanding, WELL Platinum a LEED Zero Carbon.
- **Všetky** certifikované udržateľné budovy sú **privátne budovy**.
- **Nemáme ani jednu** udržateľnú štátnu (verejnú) budovu.

Dôvody:

- komerčné systémy (LEED, BREEAM) sú zložité a finančne náročné,
- komerčné systémy sú nevhodné na verejné obstarávanie,
- doteraz neboli financie na výstavbu a obnovu verejných budov,
- chýbajú odborné kapacity u majiteľov budov (mestá, obce, štátne inštitúcie).

Prezidentská zelená pečat'

Stratégia projektu

Financovanie obnovy a výstavby budov:

Plán obnovy a odolnosti (do 2026) a Program Slovensko (do 2027).

Certifikácia budov

Hodnotiaci systém jednoduchší ako komerčné systémy, bude bez poplatkov pre investorov. Expertná skupina – 10 odborníkov na všetky oblasti udržateľnosti budov.

Motivácia

Prezidentka Slovenskej republiky osobne ocení Zelenou pečatou tých, ktorí pripravujú nadštandardné udržateľné projekty obnovy verejných budov z hľadiska technických, estetických, ale aj prevádzkových a sociálnych kritérií.

Prezidentská zelená pečat'

Základné témy

Stavebné zmeny

stavebno-technická obnova budov na
zelenšie

(zateplenie, zmena vykurovania, výmena technológií
za energeticky efektívne)

Ekologické opatrenia

kroky, ktoré nevyžadujú stavebné
úpravy a pritom majú dopad na zníženie
klimatických dopadov

(recyklovanie, digitalizácia, zákaz jednorazových
plastov, výsadba zelene)

Dopad na komunitu

opatrenia, ktoré majú za dôsledok
zmenu správania užívateľov inštitúcie

(podpora inej ako auto dopravy, verejné workshopy,
podporné kampane)

STAVEBNÉ

NESTAVEBNÉ

Prezidentská zelená pečat'

Kategórie hodnotenia

Sedem stavebných kategórií

Zameriavajú sa predovšetkým na stavebnotechnické alebo technologické požiadavky na budove (napr. spotreba energie, použitie udržateľných stavebných materiálov, hospodárenie s dažďovou vodou, architektúra).

Tri nestavebné kategórie

Zameriavajú na prevádzku inštitúcie/budovy a dopad na komunitu (triedenie odpadov, digitalizácia procesov, podpora inej ako automobilovej dopravy, atď.)

Detailný popis kategórií a parametrov a udeľovanie bodov za jednotlivé parametre sú na webovom portáli

<http://www.zelenapecat.sk/>

Prezidentská zelená pečať

Webovská aplikácia

Čo je Prezidentská zelená pečať?

Proces získania pečate

Kritéria

Systém hodnotenia

Akadémia udržateľnosti

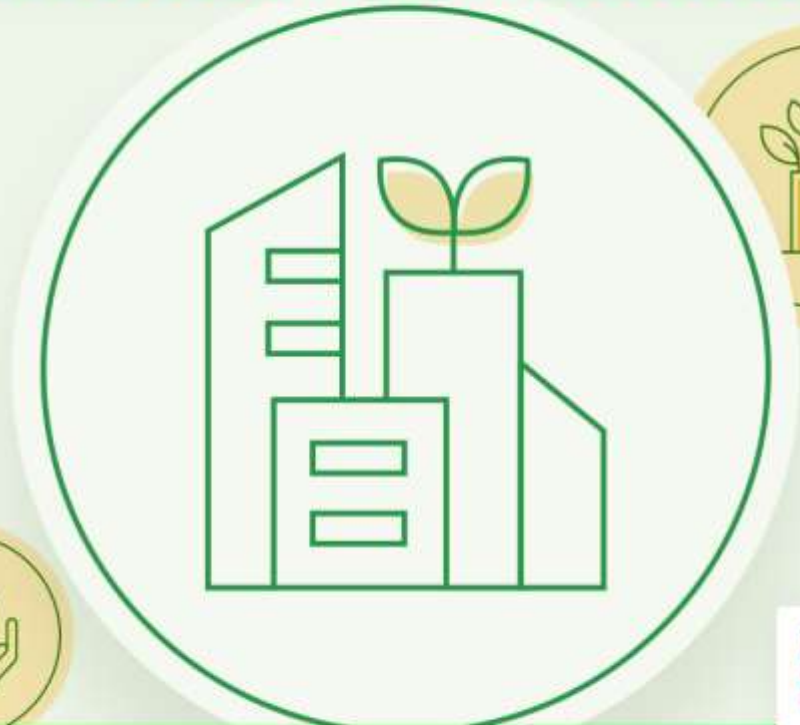
[Prihlásenie](#)

[Registrácia](#)

Získajte Prezidentskú zelenú pečať

Ocenujeme inštitúcie, ktoré sa snažia o udržateľnosť a uhlíkovú neutralitu

[Zistiť viac →](#)

Projekt
Kancelárie
prezidenta SR

Pavol Kukura
Slovenská rada pre zelené budovy

Ďakujem za pozornosť

Demänová rezort - Liptovský Mikuláš
21.6.2023

